

AKTUELT

KIRKENES: - Det er hatet som holder krigen levende 50 år etter. Vi har fått en krigshistorie der veldig mange ikke kjenner seg igjen, erklærer forfatteren Kjell Fjørtoft.

- Hatet holder krigen levende

107818

GEORG MATHISEN
Foto: **TORGEIR HAUGAARD**

Den kontroversielle forfatteren Fjørtoft går i bresjen for en alternativ måte å fortelle krigshistorien på. Han har skapt reaksjoner med å la også taperne få fortelle historien sin. Da frigjøringsjubileet startet i Sør-Varanger, var en del av jubileumsprogrammet. Fjørtofts spørsmål: Hvorfor slutter vi ikke med å bry oss om krigen?

- Norge enestående

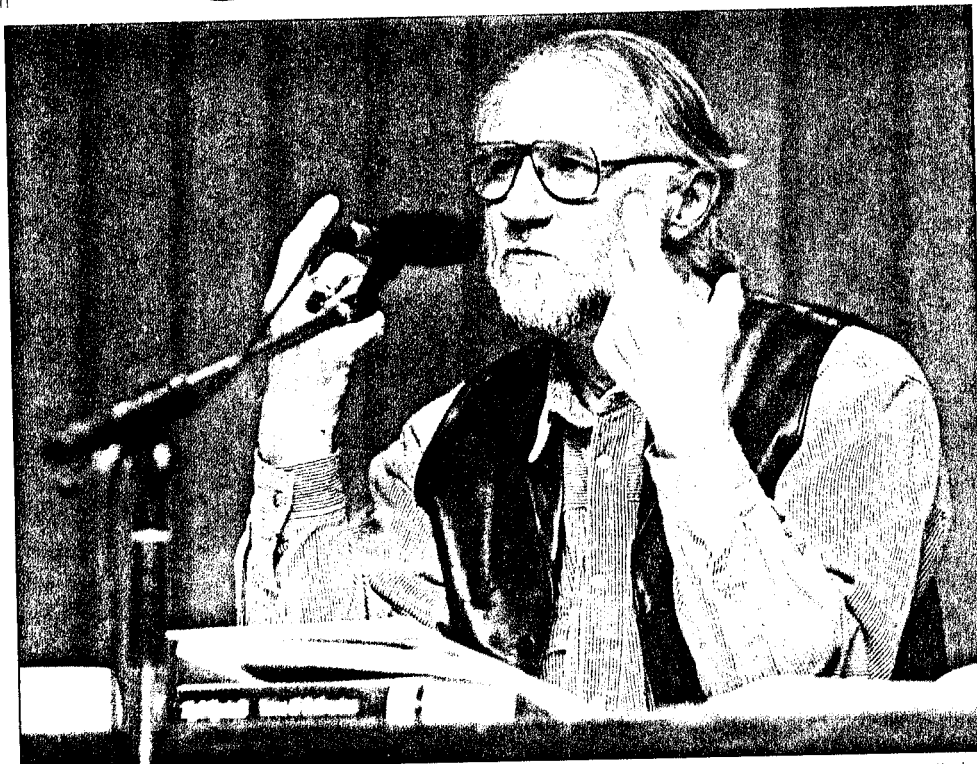
Etter krigen ønsket veldig mange å ha en syndeboek for å bli seg selv. Det er dette som gjør at vi har fått en krigshistorie der veldig mange ikke kjenner seg igjen, sier han. Norge er enestående i verdensmalerstokk ved å slippe med slike traumer 50 år etterpå, hevder Kjell Fjørtoft.

Foran et femtital engasjerte tilhørere i Kirkenes, benyttet han jubileet til å ta et oppgjør med ensidige norske historikere.

Norsk krigshistorie fremstilles gjerne ved at man tar bort taperen. Den blir en ensidig hyllest til seierherren fra krigshistorikere som har tilhørt den «riktige» siden.

«For spesielt inviterte»

Til tross for 50 år med ettervirkninger vil ikke Fjørtoft anbefale oss å «glemme» det som skjedde under krigen. Men for meg er det helt utrolig å høre at så mange arrangementer under jubileumsmarkeringen bare er for spesielt inviterte. Det er befolkningen som har hatt belastningen, og det er befolkningen som bør markere. I stedet er det det offisielle som leier seg og sine. Helt vanvittig - men typisk, mener han.

USMINKET: Den hardtslaende forfatteren Kjell Fjørtoft vil ha frem det skjendige og det brutale. I Sør-Varanger møtte han sterk sympati.

Skjendig og brutalt

Kjell Fjørtoft har møtt sterk motbør i arbeidet sitt og for skildringene av en del av krigshistorien som ikke alltid er gløns. Men i Sør-Varanger, den delen av landet som først ble frigjort fra tysk herredømme, kom han til sine egne.

«Som å høre mine foreldre fortelle.» - «Jeg var med på båten du forteller om, og jeg kjenner igjen det mor fortalte.» - «Takk for at du snakket slik at vi forstår deg.» - «Jeg synes det var godt å høre deg sette ord på det.» Bare noen av mange reaksjoner på en forfatter som faler for

å fremstille tvangsevakueringen av Finnmark i all sin brutalitet.

Den offisielle krigshistorien er generelt nes krig, Milorgs krig - men ikke alminnelige folks opplevelser i det daglige. Det skjendige og det brutale må frem på bordet om vi skal vite hvordan krigen var her i Finnmark.

Fra «hotell» til telt

HØYBUKTMOEN: Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) tok tungeløst da 50-årsjubileet for frigjøringen i Finnmark ble markert. Med over 100 veteraner og ti russiske parademønstre som gjester i leiren i tillegg til andre besøkende, ble kaserne Svanvik for anledningen gjort om til «hotell».

- Og hadde vi hatt plass til alle, hadde det

I TELT: Oystein Larsen fra grensekompaniet måtte flytte ut i telt - uten å være særlig negativ til det.

nok kommet over 500 veteraner, sier løytnant Cato Sandvik, assisterende prosjektleder for jubileet ved GSV.

Like positive var ikke de 170 soldatene som måtte forlate rommene og ta til takke med telt. Mange reagerte på flyttingen. - Men de som overtok forelegningsrommene, hadde ikke en gang telt å sove i for 50 år siden, kommenterer Sandvik.

Det største enkeltløftet for GSV var som teknisk arrangør for regjeringens mottagelse med 450 gjester.